

Peer review-methode via 'U-bocht' terug in Nederland

'En nu nog in Nederland!' Met die hartenkreet besluit Otto Adang zijn artikel *Leren van en voor openbare orde handhaving* dat in december is gepubliceerd in het Tijdschrift voor de Politie. In het artikel beschrijft de lector Openbare Orde & Gevaarbeheersing de essentie van het werken met peer reviews. Hij doet dit naar aanleiding van een praktijkonderzoek naar openbare orde handhaving in verschillende Europese landen. In dit onderzoek werd de politie aanpak van voetbalwedstrijden door middel van peer reviews beoordeeld. Met verrassend resultaat.

De resultaten van het Europese pilotproject overtroffen zelfs de toch al hoog gespannen verwachtingen van Adang die het initiatief nam voor het onderzoek. Een peer review (letterlijk: beoordeling door gelijken/collega's) blijkt een uiterst zinvolle manier van evalueren van de openbare ordehandhaving tijdens grote evenementen, zoals risicovoetbalwedstrijden. Evaluaties en observaties door ervaren collega's (in dit geval voetbalcommandanten uit andere landen) tijdens de voorbereiding en aanpak van risicovolle voetbalwedstrijden blijken in hoge mate bij te dragen aan het uitwisselen én versterken van kennis over dit onderwerp.

'In de huidige praktijk is het leren met betrekking tot openbare-orde-vraagstukken nog te vaak een kwestie van vallen en opstaan', vertelt Adang. 'Er is geen echte verbinding tussen onderzoeksresultaten

Al sinds ik onderzoek doe, ongeveer vanaf 1985, geloof ik in een methodiek waarin mensen plaatsnemen in een observatierol.

en de praktijk, het ontbreekt aan kennisuitwisseling waardoor het wiel telkens opnieuw wordt uitgevonden. Daarom is het belangrijk om stil te staan bij de vraag hoe de politie kan en moet leren van dit soort zaken. Mijn idee is dat leren te verbeteren door de methode van peer review te gebruiken. Al sinds ik onderzoek doe, ongeveer vanaf 1985, geloof ik in een methodiek waarin mensen plaatsnemen in een observatierol. Binnen peer review is dat een belangrijke component. '

Spiegel

Met wisselende teams van zes mensen gebruikte Adang peer reviews om de aanpak van risicovolle evenementen te bekijken. 'Voor allerlei evenementen worden draaiboeken gemaakt en strategieën bedacht. Bij veertien risicowedstrijden, interlands en wedstrijden in de Champions League hebben we met een team van vier ervaren voetbalcommandanten uit verschillende landen, iemand van ons lectoraat en een wetenschappelijk medewerker gekeken hoe deze draaiboeken en strategieën worden toegepast. Altijd op verzoek van het betreffende korps overigens.' Het Nederlandse Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme coördineerde de aanvragen en ondersteunde ons.

'Zowel de korpsen die een review aanvroegen als de leden van de reviewteams deden op vrijwillige basis mee. Door middel van een peer review hielden we de organisatie een spiegel voor: 'dit zien wij, doe er je voordeel mee'. Dat gebeurde vooral door goed te observeren en veel vragen te stellen. Alleen al het stellen van vragen bleek ontzettend leerzaam, ook voor de teamleden. Ook zij zijn niet vaak in de gelegenheid drie dagen zo intensief met vakgenoten op te trekken. Niet alleen de organisatie leerde veel, ook de experts in de teams: een heuse win-win-situatie.'

Voordelen

De peer review methode van evalueren biedt een aantal voordelen boven traditionele audits of andere evaluaties, vindt Adang. 'Het is een heel directe methode om het leren van praktijksituaties te bevorderen. Het gebeurt in een kort tijdsbestek, op vrijwillige basis door zeer ervaren collega's die er zelf op hun beurt van leren. Juist door de vrijwilligheid is er bij alle deelnemers de bereidheid de adviezen daadwerkelijk in de praktijk te brengen, zelfs al ontbreekt een rechtstreeks verantwoordingsaspect bij de opdrachtgever.'

Een ander groot voordeel is de snelheid waarmee de feedback beschikbaar is. De teams zijn drie dagen ter plaatse. Al tijdens de voorbereiding is er een terugkoppeling en de dag na het evenement is er een uitgebreide evaluatie. Aan de hand daarvan maakt de wetenschappelijk medewerker een rapport op waarop alle deelnemers nog kunnen

reageren. Adang: 'Binnen drie weken ligt er een compleet uitgewerkt rapport waarin ieders visie is vastgelegd, een ideaal uitgangspunt voor een volgend evenement. Natuurlijk is die snelheid ook een beperking, dit is geen maanden durend diepgaand onderzoek.'

Bijbel

Het lijvige rapport *Policing Football in Europe* dat Otto Adang samen met de door hem begeleide Engelse promovenda Elaine Brown (Liverpool University) over de pilot heeft geschreven, zou als basishandboek moeten fungeren voor het praktische deel van een Europese politie-opleiding voor 'voetbalcommandanten' die er binnenkort komt. Een van de commandanten van de Londense Metropolitan Police liet zich onlangs zelfs ontvallen dat er met het boekwerk voor het eerst 'een soort bijbel' is op zijn vakgebied.

Uit die opmerking spreekt veel waardering, vindt Adang. 'Een bijbel zou ik het zelf niet zo snel

noemen, maar het is een feit dat er nog geen boek was waarin zo duidelijk de link werd gelegd tussen het wetenschappelijk onderzoek en de praktijk.' Ook studenten van de Politieacademie krijgen ongetwijfeld met het boek te maken. 'Zij zullen in ieder geval vertrouwd moeten raken met de methodologie, maar ook inhoudelijk staat er veel bruikbaar in. Ook voor vraagstukken op het gebied van openbare orde buiten het terrein van het voetbal.'

Hartenkreet

Met zijn hartenkreet in zijn bijdrage in het Tijdschrift voor de Politie onderstreepte Adang nog maar eens zijn wens voor meer aandacht voor de peer review methode in de Nederlandse situatie. Zelden zal een wens zo snel in vervulling zijn gegaan. De inkt van zijn artikel was nog niet droog of korpsen meldden zich spontaan voor deelname aan tijdens de 'Voetbal dag' die werd gehouden onder verantwoordelijkheid van Frank Paauw (korps Haaglanden), portefeuillehouder in de Raad van Hoofdcommissarissen.

Adang: 'Via een U-bocht komt het idee op die manier weer in Nederland terug. Het is hier bedacht, door heel Europa uitgevoerd en we kunnen er nu ook in ons land de vruchten van plukken. Korpsen hebben er belangstelling voor getoond. Iedereen heeft het druk, maar steeds meer zien tegelijkertijd de potentie van deze aanpak. De portefeuillehouder heeft al aangegeven een rol te willen spelen en de Politieacademie kan faciliteren: het is gebleken dat hantering van de juiste methodologie en een zorgvuldige werkwijze kritische succesfactoren zijn' ■